

Od napätia k spolupráci

Efektívna komunikácia medzi učiteľom a rodičom

Ako viesť náročné rozhovory o mobiloch,
sociálnych sieťach a hraniciach

bez straty vzťahu.

doc. Martin Kuruc, PhD.

**Ktorý rozhovor
s rodičom vám
zostal v hlave
*najdlhšie?***

“ „Vy si na moje dieťa zasadáte.”

“ Mobil dnes používa každý.”

“ Doma sa učí celé hodiny.”

“ „Vy nerozumiete dnešným deťom.”

“ „Kvôli škole je moje dieťa v strese.”

REFRAMING

Za útokom býva
často **strach**,
neistota alebo
pocit **bezmocnosti**.

Konflikt okolo mobilu
zriedka býva iba o mobile.

ČO SA DEJE POD POVRCHOM

SPRÁVANIE

EMÓCIE

POTREBY

Keď sú **ohrozené potreby**, komunikácia sa mení na **obranu**.

Ako môže byť ohrozená

Autonómia

„Nieko mi diktuje.“

Kompetencia

„Nezvládam to.“

Vzťahovosť

„Nikto mi nerozumie.“

**„Nebudete mi hovoriť,
ako mám **vychovávať**
svoje dieťa.“**

Autonómia

**„Možno zlyhávam
ako rodič.“**

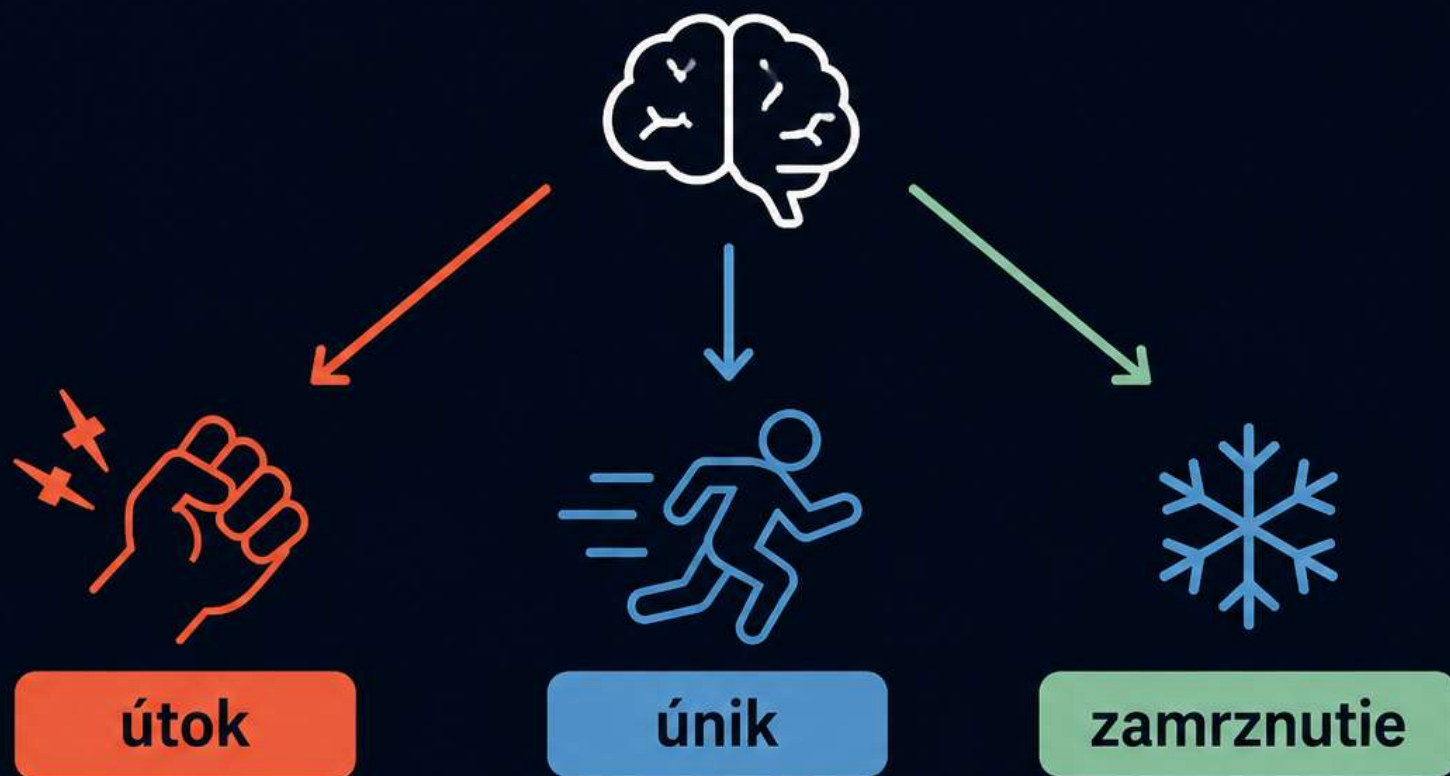
Kompetencia

**„Nikto moje dieťa
nechápe.“**

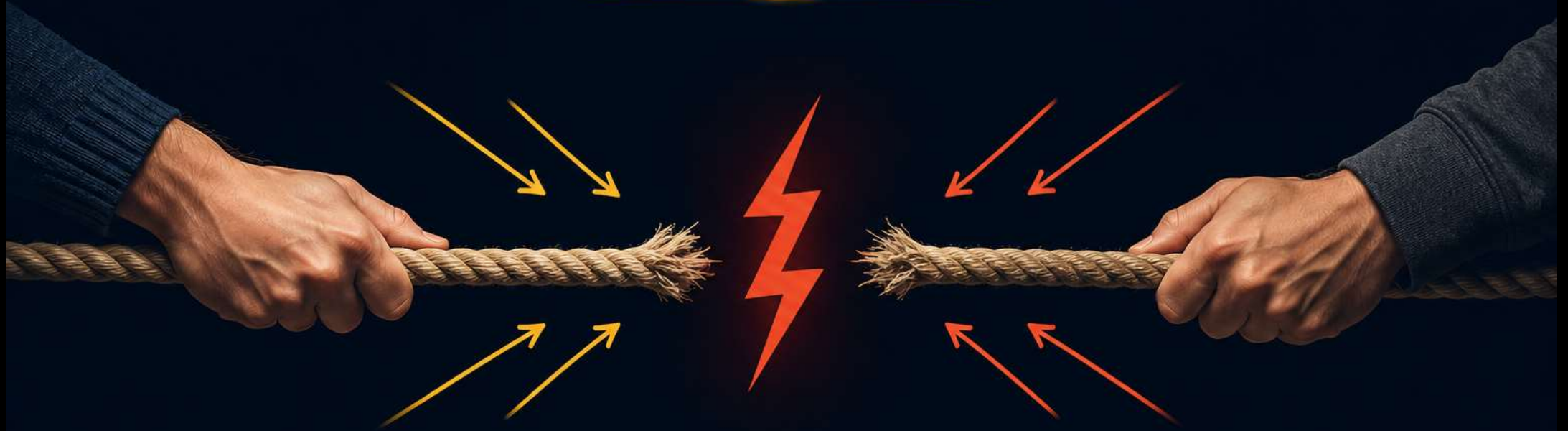

Vzťahovosť

Ked' sa cítime ohrození,
mozog prechádza do **obrany**.

Čím viac **kontroly** človek cíti,
tým viac **odporu** vzniká.

KONTROLUJÚCA VS. AUTONÓMIU PODPORUJÚCA KOMUNIKÁCIA

 Kontrolujúca	 Autonómiu podporujúca
 „Musíte mu zobrať mobil.“	 „Môžeme spolu hľadať pravidlá?“
 „Takto to doma nastavte.“	 „Čo sa vám doma osvedčilo?“
 „Mali by ste viac kontrolovať.“	 „Ako to vnímate vy?“

DIGITÁLNE KONFLIKTY

Digitálne konflikty dnes často nie sú technologické.

Sú vzťahové.

- belonging
- identita
- sociálne siete
- tlak rovesníkov
- rodičovská bezmocnosť

Nie všetci rodičia reagujú z rovnakých **motívov**.

Typ regulácie	Typická veta
 Externá	„Robím to, lebo škola chce.“
 Introjektovaná	„Som zlý rodič, ak to nezvládnem.“
 Identifikovaná	„Rozumiem, prečo sú hranice dôležité.“
 Integrovaná	„Digitálna rovnováha patrí k našim hodnotám.“

Ako komunikovať tak, aby vznikala **spolupráca**?

1

ZACHYŤ

Venuj pozornosť tomu,
čo dieťa prežíva.

2

POMENUJ

Pomenuj emócie a potreby.
Daj najavo, že rozumieš.

3

SPREVÁDZAJ

Ponúkni smer, možnosti
a dôveru.

Ked' sa človek cíti **pochopený**, je skôr ochotnejší **spolupracovať**.

ZACHYŤ

počúvanie

PÝTANIE

parafráza

validizácia

spomalenie

Poznámka

Nevysvetľovať hneď.

VALIDIZÁCIE

„Zdá sa mi, že máte nepohodu.“

„Počujem, že máte obavu.“

„Rozumiem, že je to citlivé.“

„Vidím, že je to pre Vás dôležité.“

Validizácia ≠ súhlas

POMENUJ

konkrétne správanie

bez nálepiek

jasnosť

RADIKÁLNA OTVORENOSŤ

RADIKÁLNA OTVORENOSŤ

PREFORMULOVANIA

namiesto:
„vyvoláva konflikty“

„Po komunikácii v triednom chate sa medzi dievčatami zvýšilo napätie a prenieslo sa aj do atmosféry v škole.“

namiesto:
„Je lenivý a nesústredený“

„Keď je Adam večer dlho online, ráno býva unavený a počas vyučovania sa ťažšie sústreďí.“

Pomenúvame správanie, nie osobu. Popíšeme vplyv na druhých. Otvárame dvere k zmene.

SPREVÁDZAJ

SPOLUPRÁCA

Sme na jednej strane.

HRANICE

Jasne a s rešpektom.

POKOJ / SPOMAĽ

Dajme si čas. Dýchajme.

ĎALŠÍ KROK

Malý krok vpred.

HRANICE

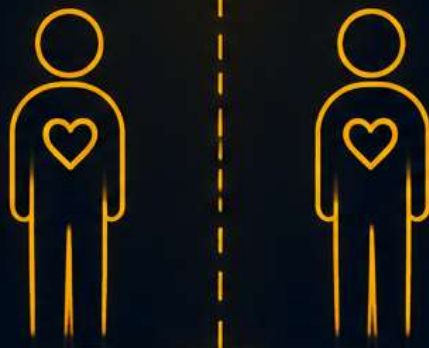
Empatia

bez hraníc

vedie k vyčerpaniu.

- × neustále na úkor seba
- × preberanie zodpovednosti za druhých
- × pocit viny, keď poviem nie
- × vyčerpanie, hnev, cynizmus

ZDRAVÉ HRANICE

= RESPEKT K SEBE AJ K DRUHÉMU

Hranice

bez vzťahu

vedú k odporu.

- × pravidlá bez vysvetlenia
- × chlad, odstup, príkazy
- × strata dôvery a spolupráce
- × odpor, vzdor, uzatváranie sa

Hranice **s empatiou** budujú dôveru.

Jasné, láskavé a dôsledné hranice vytvárajú bezpečie.

Nie všetci rodičia reagujú rovnako.

KAUZÁLNE ORIENTÁCIE

Orientácia	Typická reakcia
 <p>Autonómna zameraná na rast a riešenia</p>	 <p>„Pod’me hľadať riešenie.“</p>
 <p>Kontrolovaná zameraná na vinu a kontrolu</p>	 <p>„Kto za to môže?“</p>
 <p>Impersonálna zameraná na bezmocnosť a vzdanie sa</p>	 <p>„Aj tak to nemá zmysel.“</p>

Porozumenie orientácii pomáha **zvoliť správny prístup**
a udržať vzťah aj v náročných situáciách.

Ako komunikovať tak, aby vznikala **spolupráca**?

1

ZACHYŤ

Venuj pozornosť tomu,
čo dieťa prežíva.

2

POMENUJ

Pomenuj emócie a potreby.
Daj najavo, že rozumieš.

3

SPREVÁDZAJ

Ponúkni smer, možnosti
a dôveru.

Ked' sa človek cíti **pochopený**, je skôr ochotnejší **spolupracovať**.

3 TYPICKÉ SCENÁRE RODIČOV

1

SCENÁR 1

„Mobil mu nezoberiem.
Dnes sú online všetci.“

2

SCENÁR 2

„Vy moje dieťa
iba stresujete.“

3

SCENÁR 3

„Kvôli škole
doma plače.“

Každý scenár má za sebou **obavu, strach alebo skúsenosť**.
Naším cieľom je **porozumieť** – nie presvedčiť za každú cenu.

REFLEXIA PO ROZHOVORE

ČO POMOHOLO?

- ✓ Počúvanie bez prerušovania
- ✓ Pomenovanie správania bez nálepiek
- ✓ Empatia a uznanie
- ✓ Jasnosť a konkrétne príklady
- ✓ Spoločné hľadanie riešenia
- ✓ Pokojný tón a otvorený postoj

ČO ZVÝŠILO OBRANU?

- ✗ Obviňovanie alebo kritika
- ✗ Nálepky a hodnotiace slová
- ✗ Príkazy a ultimáta
- ✗ Zovšeobecňovanie („vždy“, „nikdy“)
- ✗ Bagatelizovanie pocitov
- ✗ Prerušovanie a nepočúvanie

ČO PODPORILO SPOLUPRÁČU?

- ♥ Rešpekt a záujem o pohľad rodiča
- ♥ Spoločné hľadanie možností
- ♥ Jasné dohody a hranice
- ♥ Uznanie úsilia a pokroku
- ♥ Dôvera a bezpečný priestor
- ♥ Zameranie sa na ďalší krok

Zastav sa a zhodnot. Každý rozhovor je príležitosť učiť sa a zlepšovať.
Malé posuny prinášajú veľké zmeny.

Dieťaťu nepomôže súboj medzi školou a rodičom.

Potrebuje dospelých,
ktorí dokážu zostať v spolupráci
aj v napätých situáciách.

Ďakujem.

Čo **si odnášate?**